

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
om ändring av lagen om kommunala tjänsteinnehavares anställ-
ningstrygghet**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det till la-
gen om kommunala tjänsteinnehavares an-
ställningstrygghet fogas en bestämmelse om
arbete under moderskapspenningsperioden,
som skall omfatta en obligatorisk moder-
skapsledighet om två veckor. Bestämmelsen
genomför i fråga om kommunala tjänstein-
nehavare den förpliktelse som Finland fick
en formell underrättelse om av Europeiska

unionens kommission den 18 december
1998 och som ingår i direktivet om åtgärder
för att förbättra säkerhet och hälsa på arbets-
platsen för arbetstagare som är gravida, nyli-
gen har fött barn eller ammar.

Lagen avses träda i kraft så snart som
möjligt efter det att den har antagits och bli-
vit stadfäst.

MOTIVERING

1. Nuläge

Bestämmelserna om familjeledighet i lagen om arbetsavtal (320/1970) reviderades genom en lagändring 1998, som trädde i kraft till vissa delar den 1 juni 1998 och till alla delar den 1 oktober 1998. Genom nämnda lag ändrades bestämmelserna om moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldraledighet samt vårdledighet så att de motsvaras rådets direktiv, genom vilket de europeiska arbetsmarknadsorganisationernas avtal om föräldraledighet har verkställts. Enligt de kommunala arbetskollektivavtalen fastställs arbetstagarnas rätt till familjeledighet i enlighet med lagen om arbetsavtal. Motsvarande ändringar i fråga om de kommunala tjänsteinnehavarna har genomförts genom det tjänste- och arbetskollektivavtal som arbetsmarknadsparterna ingick den 28 oktober 1998 om ändring av V kapitlet (tjänstledighet och arbetsledighet samt partiell vårdledighet) i det allmänna kommunala tjänste- och arbetskollektivavtalet. Avtalet trädde i kraft den 1 november 1998. Avtalet innehåller emellertid ingen bestämmelse om obligatorisk moderskapsledighet.

Obligatorisk moderskapsledighet har införts genom 35 b § lagen om arbetsavtal. Enligt nämnda paragraf får en arbetstagare med arbetsgivarens samtycke utföra sådant arbete under moderskapspenningsperioden som inte äventyrar hennes eller fostrets eller det nyfödda barnets säkerhet. Sådant arbete får dock inte utföras under moderskapspenningsperioden under två veckor före den beräknade tidpunkten för nedkomsten och inte under två veckor efter nedkomsten. Såväl arbetsgivaren som arbetstagaren har rätt att när som helst avbryta arbete som utförs under moderskapspenningsperioden. Motsvarande bestämmelse som berör statstjänstemän ingår i 25 § statens tjänstekollektivavtal, vilken fastslogs i det avtal som ingicks den 19 maj 1998. Bestämmelsen trädde i kraft den 1 oktober 1998.

I Finland har arbetstagare och tjänsteinnehavare rätt att vara lediga från arbetet under den tid för vilken de enligt sjukförsäkringslagen (364/1963) har rätt till moderskaps-, särskild moderskaps-, faderskaps- och föräldrapenning. Moderskapsledigheten varar

105 vardagar. Föräldraledigheten som följer genast efter moderskapsledigheten varar 158 vardagar. Föräldraledigheten kan delas upp mellan föräldrarna. Rätten till moderskaps- och föräldraledighet, som har införts med stöd av kommunala tjänstekollektivavtal, tryggar de kommunala tjänsteinnehavarnas ställning, eftersom mödrarna i praktiken tar ut hela moderskaps- och föräldraledigheten.

Eftersom det emellertid inte har fastställts någon obligatorisk moderskapsledighet för de kommunala tjänsteinnehavarna, har Finland med anledning av kommissionens underrättelse av den 8 februari 1999 meddelat att man med det snaraste kommer att vidta nödvändiga åtgärder för att de kommunala tjänsteinnehavarna skall omfattas av den obligatoriska moderskapsledigheten enligt artikel 8 i rådets direktiv 92/85/EEG om åtgärder för att förbättra säkerhet och hälsa på arbetsplatsen för arbetstagare som är gravida nyligen har fött barn eller ammar, nedan direktivet om skydd för graviditet, och informera kommissionen om de ändringar som skall göras.

2. Föreslagna ändringar

I propositionen föreslås att det till lagen om kommunala tjänsteinnehavares anställningstrygghet (484/1996) fogas en ny 19 a § om obligatorisk moderskapsledighet. Enligt bestämmelsen får en tjänsteinnehavare med arbetsgivarens samtycke utföra sådant arbete under moderskapspenningsperioden som inte äventyrar hennes eller fostrets eller det nyfödda barnets säkerhet. Sådant arbete får dock inte utföras under två veckor före den beräknade tidpunkten för nedkomsten och inte under två veckor efter nedkomsten.

3. Propositionens verkningar

Bestämmelsen är formellt nödvändig för att direktivet som gäller förbättrad säkerhet på arbetsplatsen för gravida skall kunna verkställas. Då mödrarna i praktiken utnyttjar hela moderskaps- och föräldraledigheten kommer lagen inte att ha några verkningar på familjeledigheterna och den kommer inte heller att försäkra några kostnader.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag. Arbetsministeriet och vederbörande arbetsmarknadsparter har hörts om saken.

5. Samband med internationella fördrag

Europeiska unionens råd gav 1992 direktivet om skydd för graviditet. Direktivets innehåll och verkningar klargjordes för riksdagen i samband med anslutningen till avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-avtalet) (RP 56/1994 rd). Enligt artikel 8 i direktivet är arbetstagare berättigade till sammanhängande barnledighet under minst 14 veckor under tiden före eller efter förlossningen enligt nationell lagstiftning eller praxis. Moderskapsledigheten kan också bestå av såväl tiden före som tiden efter nedkomsten. I moderskapsledigheten skall ingå en obligatorisk moderskapsledighet om minst två veckor som en-

ligt nationell lagstiftning eller praxis i förhållande till nedkomsten kan infalla på ovan nämnt sätt. Trots att lagen om arbetsavtal inte innehöll någon uttycklig bestämmelse om obligatorisk moderskapsledighet, ansågs det rådande rättsläget vid den tidpunkten vara förenligt med direktivet.

Lagen om arbetsavtal har 1998 ändrats genom bestämmelser om familjeledighet, och en obligatorisk moderskapsledighet har också införts. Kommissionen har gett Finland en formell underrättelse om att det inte finns någon motsvarande bestämmelse när det gäller kommunala tjänsteinnehavare.

6. Ikafträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om kommunala tjänsteinnehavares anställningstrygghet

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen den 28 juni 1996 om kommunala tjänsteinnehavares anställningstrygghet (484/1996) en ny 19 a § som följer:

19 a §

Arbete under moderskapspenningsperioden

En tjänsteinnehavare får med arbetsgivarens samtycke utföra sådant arbete under moderskapspenningsperioden som inte äventyrar hennes eller fostrets eller det nyfödda barnets säkerhet. Sådant arbete får dock inte

utföras under två veckor före den beräknade tidpunkten för nedkomsten och inte under två veckor efter nedkomsten. Såväl arbetsgivaren som tjänsteinnehavaren har rätt att när som helst avbryta arbete som utförs under moderskapspenningsperioden.

Denna lag träder i kraft den 1999.

Helsingfors den 21 maj 1999

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Region- och kommunminister *Martti Korhonen*